

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrť leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravišstvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Besede brez dela. — „Mir“-ova stranka in učiteljstvo. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. — Književnost: Dragan Šanda: Poezije. Razno. Podlistek: Iz malega življenja: Tuš. — Predpust.

Besede brez dela.

Koliko tiskarskega črnila se porabi v Slovencih brez uspeha, brez včinka! Ljudje čitajo, kimajo, pritrjujejo, morda se ob čaši celo razvnamejo, a hitro se vse pozabi in zgodi se nič. Koliko koristnih predlogov se vrže vsako leto v slovenski svet, a kako ničeno malo se jih izvrši! Nemštvo in Italijanstvo prodira v Kranjsko, vsi trdimo z ogorčenim navdušenjem, da treba deželo rešiti, naval tujstva odbiti, vsi kričimo, jadikujemo, a mesto da bi delali, psujemo drug drugega, zgodi se pa nič in nič. Strankarstvo in grde osebnosti so nam omotile pamet docela; na ognjeniku plešemo in se pretepamo! Mesto da bi delali složno vsi kakor en mož za skupni cilj, drug drugemu podiramo, drug drugega žalimo, sumničimo in ob tem pozabljamo, da imajo od tega sramotnega počenjanja velikansko korist naši narodni sovražniki.

Osnovali smo si društvo za pospeševanje prometa tujcev, a pozabljamo obenem, da se nam iz tujkega prometa lahko porodi največja nevarnost za našo narodnost. Najlepši zgled nam je lahko Opatija. Kdo je poznal poprej tam Nemca? Ko se je pa začel letoviški promet v Opatiji razvijati, tedaj so podjetni Nemci uvideli, kakšne koristi ima ta v spremstvu. Gradili so se hotele, naseljevali se nemški zdravniki, trgovci in obrtniki, in kjer poprej ni bilo no-

benega Nemca, odločujejo zdaj Nemci, samo zato, ker so se polastili industrije tujkega prometa.

In tako perspektivo nam kaže bodočnost Gorenjske, ako o pravem času ne izprevidimo preteče nevarnosti. Tako lahko kakor v Opatiji sicer ne bi šlo, ker domačini sami uvidevajo materialno korist tujkega prometa in se sami trudijo, da paralizirajo Nemce. A vendar ni najti med nami prave podjetnosti. Prišla bo nemška družba, zgradila si bo hotele, privabila nemške trgovce in obrtnike in počasi s sistematičnim delom bodo v dotičnem kraju zagospodarili ti priseljenci in zidali šole ponemčevalnice. Ves ta proces se je vršil že v Trzinu, Domžalah, na Jesenicah in na Dovjem. In če nočemo, da se isto zgodi v Bohinju, na Bledu in drugod, česar bi bila kriva le naša malomarnost, se moramo sami polastiti industrije tujkega prometa ter sami izkoriščati te pridobitne vire.

Vlada se je že izjavila, da bo podpirala gradbo hotelov ob alpskih železnicah in še letos se predloži državnemu zboru načrt reforme hišnega davka, v katerem se bodo takim hotelom priznale velike davčne olajšave. Saj že obstoji sindikat za zgradbo alpskih hotelov in tudi večkrat omenjena nemška družba bo gledala, da nakupljena zemljišča izkoristi za industrijo tujkega prometa.

Ali hočemo torej zopet s prekrizanimi rokami mirno gledati, kako se bo razvijala in množila ta najnovejša industrija v nemških rokah? Še je čas in tudi nismo več tako slepi, da bi si pustili iz rok jemati izkoriščanje svoje zemlje. To storimo lažje, ker ni treba velikega kapitala in če rodoljubi, videči to nevarnost, ustanove hotelsko družbo „Triglav“, mar ni potem naša dolžnost, da omogočimo s

pristopom njeno ustanovitev? Vsakdo lahko z majhnim zneskom pomaga, da se obdrži tujska industrija v domačih rokah. Da se mu bo ta znesek obrestoval, nam kažejo dežele, v katerih je tujski promet razvit. V Švici in na Tirolskem živi tisoč in tisoč ljudi od tujkega prometa in blagostanje pri vseh slojih prebivalstva, ne samo pri obrtnikih, nam jasno označuje pomen in korist tujkega prometa.

Odvisto je torej le od naše podjetnosti, kakšna bo bodočnost v tem oziru. Če vzamemo tujsko industrijo sami v roke, bomo imeli dobiček, če se je polaste tujci, bodo oni izkoriščali ta pridobitni vir in postali, kakor so z drugo industrijo, zelo nevarni slovenskemu značaju Gorenjske. Torej ne javkati in tožiti s prekrizanimi rokami, ampak delati, pokazati podjetnost, to nam bodi vodilo.

Rešimo Gorenjsko!

Tu naj pokažejo naši slovenski kapitalisti, da so narodnjaki v dejanji, ne le na jeziku! Ako pridejo sedaj še slovenski hoteli v Bohinju končno vendarle v nemške roke, potem se bo lahko pisalo, kdo je bil brez rodoljubja ozkosrčen skopuh brez narodnega duha. In reklo se bo, da je narodnost pri naših kapitalistih le takrat velika, kadar se gre za gotovo korist posameznikov in da se narod in zemlja izkoriščata le v strankarske, ne pa v celokupne slovenske interese. Največja narodna sramota bi bila, če ne obdržimo Slovencev Bohinja in okolice, če pustimo, da propade lepo zasnovano podjetje ter ostane vse pri lepih besedah brez dejanja. Bodimo požrtvovalni Slovenci, ne slepi strankarji v smrt naše domovine!

Iz malega življenja. Spisal A. Rapč.

Tuš.

Rdeče bluže so se zasvetile, beli solnčniki, in Malči in Sonja sta izginili za hišami. Spremljal ju je mlad gospod v karirastih hlačah, v lakastih čevljih.

Pred kmetiško restavracijo je stal gostilničar in si je senčil oči: gledal je za odhajajočimi.

„Pa jih bo ujelo, mislim!“ je zagodrnjal, pogledal po razpaljenem, skoro belem nebu in je šel v restavracijo. Dama in gospod sta sedela v nji. Pivo sta pila.

„Pa jih bo, mislim, ujelo“, je rekel z debelim, malo hripavim glasom gostilničar, ko je vstopil.

Gospod se ni zmenil za te besede, a dama tudi ne. Pila sta molče svoje pivo.

Gostilničar je pogledal po sobi, pogledal k oni mizi in nekaj nevoljno zagodrnjal. Jezilo ga je. „Ti sedi tu pri kozarcu piva vse popoldne, pa se za moje besede še ne zmeni. Ta gospoda!“

Pri stranskem oknu je zijal v sobo strašno debel obraz, in dama se ga je, ozrša se tja, skoro ustrašila.

Soparno je postalo v sobi, zadahlo. Po stenah so kobalile čudne sence: oblaki so odkrivali in zakrivali solnce.

„Ali bo nevihta?“ se je oglasilo od mize. V skrbeh je gledala dama skozi okno. Doli po železniški progi se je valil oblak dima: tovorni vlak je stokaje vozil na postajo. Sem iz tovarne se je čulo rezko brlizinganje. Tri četrť na štiri je bilo.

„Pravkar sem rekel,“ — se je obrnil gostilničar k gospe, — „da jih bo, mislim.“

„Koga? Kaj?“

„Ti pride neka gospoda tod mimo, — saj ne rečem za vas, mi smo že znani, — pa se še ne oglasi pri meni. I, dve gospodični ali gospe, kaj vem, sta bili in en gospod. Čez most so šli in so gledali v neki papir, kakor bi na njem iskali pota. Pa še ne povprašajo. Mislim, da jih ujame. Prav do kože bodo mokri.“

Gospod se je zatopil v časopis, dama pa je brez odgovora plaho gledala skozi okno in poslušala vihar, ki se je sunkoma zaganjal in valil debele oblake prahu po cesti preko nizkih hiš.

Pri odprtem oknu je zafrfotala zavesa, kot bi priletela nanj črna ptica, zafrfotala v sobo in se je vzdignila. Gost oblak rjavega prahu se je zavalil v sobo, po mizah, po stolih.

Dama je zakričala pritajeno, prestrašeno.

„Hudič!“ je zarobantil gostilničar in hitel k oknu, ki mu ga je pa prvič iztrgal hipoma zbesneli vihar, in zaječala so stekla: v žalostnem stoku so se vsule šipe po tleh. V zraku je zabučalo, zaevililo, zašumelo. Valovi v Savi so završali, zavreli. Kakor veliki, beli jeziki so oblizovali, gugaje se, skalno obrežje. Utrgal se je oblak. Poskočili so valovi, kakor bi se bila usula vanje toča svinček šumeč, sikajoč...

Na pragu hiše, restavraciji sosede, je stal debel fant. Njegov hudomušni in sila dobrovoljni obraz se je smehljaj in lica so se tresla in nos in podbradek. Tudi doli naprej se mu je vse treslo. Pravili so, da je ta fant neki od sile močan in da tehtal 130 kil. Njegov obraz, tolst in okrogel, je videla prej dama pri stranskem oknu in se je skoraj ustrašila. Tja čez most je gledal in se je hudobno smejal.

Izza hiše je pritekel gospod v karirastih hlačah in lakastih čevljih v velikih skokih. Bil je velik. Zasvetili sta se ob voglu rdeči bluži...

Lep, pisan metulj se je zaletel v okno. Vrgla ga je bila vanje nevihta.

Zasvetili sta se rdeči bluži, zaplapolala so krila, zahlomodrale so kariraste hlače, in z velikim truščem — so bušili v restavracijo.

„Mir“-ova stranka in učiteljstvo.

(Konec).

Sicer pa bodimo objektivni, gospoda! Koliko pa bi našli tudi med našimi, patentiranimi „rodoljubi“ tistih pravih, železnih značajev, ki bi bili pripravljeni iti s svojo idealnostjo do skrajnosti in to na svojo lastno gmotno škodo, onih neizprosnihih značajev, ki bi bili pripravljeni, za svoje prepričanje staviti na kocko tudi — eksistenco? Mislimo, da malo, prav malo. Človek je pač človek in ostane človek na vse zadnje tudi v — kolarju!

Da je danes toliko in toliko slovenskih učiteljev, ki so se za svojih dijaških let še navduševali za slovensko domovino v nemško-nacionalnem taboru, to je pripisati v prvi vrsti njihovi odvisnosti, ki je tem občutnejša v očigled njih materialni mizeriji, v isti meri gre krivda tudi slovenski stranki, ki ni samo nikdar delala na to, da bi se učiteljstvo te odvisnosti oprostilo, temveč jih je s svojo politiko tirala v le še večjo odvisnost. Če bi bila slovenska stranka res narodna, če bi ji v resnici bilo ležeče na neodvisnem slovenskem učiteljstvu, bi morala delati na to, da bi slovenskim učiteljem sploh ne bilo treba reflektirati in zanašati se na nemške podpore. Vsaka narodna stranka bi morala stremeti za tem, da bi bila učiteljstvu omogočena dostojna, stanu primerna materialna ekzistenca tudi brez — judeževih grošev! Tega namena pa se menda ne dosega z nastopanjem proti učiteljskim plačam in s hujskanjem proti učiteljskemu stanu! Zavedno in neodvisno učiteljstvo je življenska potreba koroškega Slovenstva, je predpogoj njega narodni probuji in vsestranskemu napredku. Narodno učiteljstvo, narodno tudi ljudstvo! Da je vpliv učiteljstva na Koroškem faktično velik, to smo do zdaj menda pač dosti jasno občutili na svoji lastni koži od strani — učiteljev-renegatov. Kdor pa tega noče spregledati, je ali slep ali pa zasleduje pri tem druge namene. In če „Mirova“ stranka zajedno z nemčurkim učiteljstvom blati in napada tudi maloštevilne slovenske učitelje, potem je ta stranka v istini le filijalka mednarodne rimske organizacije.

Positivna naloga sleherne narodne in demokratične stranke bi bilo delati na to, da se koroško učiteljstvo s primerno regulacijo njega gmotnih razmer za vselej emancipira nemško-strankarskega vpliva ter se na ta način dvigne nad nivo sedanje korupcije. Tega pa od stranke, ki podpira boj proti učiteljstvu in šoli, ni pričakovati. Primerjaj tozadevni „Mirov“ članek, ki ga je ta list prinesel povodom šolske debate v koroškem dež. zboru pod naslovom: „Šolsko suženstvo!“

Resnica je, da je ta stranka ustanovila „učiteljski dom“, ki mu je namen podpirati slovenske učiteljske ter na ta način skrbeti

za učiteljski naraščaj. Žal, da kažejo zadnji čas vsa znamenja, da i ta, tudi od denarja naprednih dobrotnikov vzdrževana podporna institucija postaja bolj in bolj klerikalno-strankarska domena, ki ji bo glavni namen vzgojiti si mesto pravih narodnih značajev v prvi vrsti pokornih pristašev „Slomškove zveze“.

Kamor se ozremo, vidimo zle posledice enostranske, slovensko-klerikalne politike. Če sem v predzadnji številki izkušal predložiti cenjenim bralcem politični položaj na Koroškem v splošnih potezah, sem to danes storil specialno z ozirom na učiteljstvo, ker je samo učiteljsko vprašanje, rekel bi, oni gordijski voz, od katerega razrešitve je, to z mirno vestjo lahko rečemo, v glavnem zavisen narodni obstanek koroških Slovencev. In če gleda oficijalna slovenska stranka na Koroškem v duhovščini rešitev koroških Slovencev, če vidi v duhovščini takorekoč inkorporirano vse koroško Slovenstvo, potem sem toli smel, da nasproti tej trditvi pripisujem zavednemu, neodvisnemu učiteljstvu, če že ne večjo, pa vsaj isto važnost.

Da bi se pa slovenska koroška stranka le količkaj izpremenila, tega vzpričo zadnjih dogodkov in vzpričo zagrizenosti ali trmoglavosti izvestne gospode ni več pričakovati! Edino, definitivno rešitev zamotanih koroških razmer nam more prinesiti samo — ločitev duhov! Napredna stranka, katere se bo lahko oprijela tudi peščica slov. učiteljev, ki je v kljub vsem viharjem ostala značajna, taka stranka je postala končno tudi za Koroško neizogibna potreba. O tej stranki pa izpregovorimo morda prihodnjič več.

Korotanski.

Politični pregled.

Vlada in Jugoslovani. Zdaj je čas, da si Jugoslovani pribore koncesij in si zagotovijo itak zajamčenih pravic. „Do ut des,“ dam ti, če daš meni; to velja danes za vse stranke v parlamentu. Nemci, Čehi in Poljaki ne podpirajo vlade brez protiuslug, a tudi Jugoslovani ne morejo podpirati vlade, ki daje vse pravice in vso moč Nemcem in Italijanom. Sovražniku poljubljati pete je zaničljivo, sramotno! Kdor je proti nam, ga ne bomo branili in slavili. „Domovina“ piše, solidarno s „Sočo“ in z „Našim listom,“ takole: „Slovenski klub“ se bode dr. Šusteršiču na ljubo pridružil klerikalni večini, „Jugoslovanski klub“ pojde v opozicijo. Od prvega ne pričakujemo po dosedanjih „uspehih“ nič več in bi mu bili hvaležni, ako bi slovenskega naroda ne osrečil več z nobeno „pridobitvijo“ te sorte, kakršni so bili dosednji njegovi uspehi. Kaj bode „Jugoslovanski klub“ v opoziciji dosegel, ne vemo. Lahko bi se dalo tudi tu mnogo koristiti s tem, da bi se s stvarno in načelno kritiko vladnega klerikalnega sistema bistrilo pojme

„Takega pa še ne,“ je šepetala v smehu Sonja svojem plesalcu. Lakasti niso bili njegovi čevlji in hlače ne kariraste. Prelevil se je bil gospod Janko Pšeničar v kmetiškega fanta. „To je bil danes imeniten tuš,“ je dela Malči svojem plesalcu.

Pri oknu se je zopet prikazal debeli obraz in se je hudobno režal...

Predpust.

Obupan je sedel za mizo. Saj jo je ljubil prav iskreno. Ali da bi vsaj te napake ne imela, oh, koliko bolj bi jo še! Pa kaj se hoče. Povsem srečen ni nihče.

Kontrolor Stagne se je tega časa v letu bolj bal, kakor pes palice. Da, ko bi predpusta ne bilo! Ali on ga s svojo vročo željo ne more odpraviti! Koliko je pa takih, ki ga istotako z vročo željo pričakujejo kot se ga on boji.

Njegova Poldi je bila strastna plesalka. In to je v njegovih očeh največja napaka. Še rajši bi jo imel, če bi te napake ne imela. No, pa kontrolor se je vsako leto kako izvil. Rad, prav rad je pustil svojo ženo na ples. Naj gre, ampak njega, — to je glavno, — naj pusti s plesom v miru.

Pa je imela živa Poldi letos svoje muhe. E, križ je imel ž njo, ko še nikoli.

v narodu. „Zveza južnih Slovanov,“ kateri pripadata kakor znano tudi naša štajerska napredna poslanca z dr. Plojem, začne pri drugem čitanju nagodbe z obstrukcijo. To je danes gotova stvar. Z ozirom na zahteve, katere stavi „Zveza“ in z ozirom na solidarnost vseh jugoslovanskih poslancev s hrvaško delegacijo v Budimpešti, odobravamo to obstrukcijo. Želimo le, da bi se bil odločen boj do skrajnosti, da se prepriča ekselenc Becka, da na slovenskem jugu ni samih vladnih hlapcev, kateri bi glasovali za nagodbo proti takim „koncesijam“ kakor slovenski klerikaleci.

Nemiri na vseučiliščih. Italijanski visokošolci so priredili nedavno na graški in dunajski univerzi velike demonstracije, ki so z njimi hoteli prisiliti vlado, da jim da italijansko univerzo. Prešernost nemških buršev je namreč že brezprimerna. V svoji zagrizenosti tirajo Nemoi stvar tako daleč, da pride na univerzi vsak čas do krvavih dejanskih spopadov med nemškim ter slovanskim in italijanskim dijaštvom. Slovani in Italijani so na graški in dunajski univerzi popolni tujci. Seveda se nestrpljivost nemških buršev ne bi bila mogla tako razviti, če bi jih ne podpirali Slovanom takisto sovražni profesorji in rektorji, ki s svojim pristranskim postopanjem dajejo potuho ošabnim heilovcem. Nedavno se je zopet vnel v Gradcu med nemškimi in italijanskimi dijaki krvav pretep, tako da je bilo na obeh straneh več dijakov ranjenih ter so jih morali prepeljati v bolnico. Pa ne dovolj temu. Nemški burši so v Gradcu zahtevali, da se mora vsak visokošolec, ki gre na univerzo, izkazati z legitimacijo, ali je Nemec. Vsem drugim so zabranili vhod. Tudi tu se je pokazal rektor pristranskega. Obžaloval je pač in obsojal napade na slovanske in italijanske dijake ter obljubil, da ukrene vse potrebno, da se več ne pripeti kaj sličnega. Sprejel pa ni spomenice slovenskega, hrvaškega in srbskega dijaštva, ki je solidarno zahtevalo popolne enakopravnosti na avstr. univerzah, dokler ne dobi lastnega kulturnega ognjišča. Rektorju je bila ta spomenica preostra. Tudi dvorane niso dobili slovenski in hrvaški visokošolci na univerzi, kjer so hoteli zborovati. Takisto tudi italijanski dijaki niso smeli na Dunaju zborovati na vseučilišču. Burši pa dobe vsak hip dvorano na razpolago. Mi se le čudimo, da po vseh teh vnebovpijočih krivicah slovenski visokošolci še vedno posejajo v tako velikem številu nemške univerze. V Pragi so slovenski slušatelji dobrodošli, življenje je tam cenejše kot na Dunaju; naj bi šli torej Slovenci tja, kjer jih sprejmejo z bratsko ljubeznijo, ne pa tja, kjer skoraj niso varni svojega življenja. Vsi ti dogodki glasno kličejo po slovenski univerzi. Dolžnost obeh jugoslovanskih klubov je, da se složno ter z vso energijo zavra-

„Če ne greš ti, pa tudi jaz ne pojdem, in zbolim ti od žalosti!“

„Ali, ljuba Poldi! Saj si tudi lani šla; z davkarjevimi si šla. Glej, letos tudi tako. Bom govoril z gospodom Sivecem.“

„Pa nečem, pa ne maram! Oh, da mi ne privoščiš tega nedolžnega veselja še enkrat v letu ne! Gotovo zbolim!“

Stagne tega ni mogel slišati. In ko je čul konec njene srčkane jeze, ko je zagledal v njenem očesu solzo, ji jo je poljubil raz veko in bil je izgubljen.

Aj, je bilo veselja in sladkanja potem!

In tako je sedel zmagan in obupan danes po kosilu pri mizi. Nagajivo ga je pogledala:

„Vidiš, Josip, danes oprosti. Kosilo je bolj slabo. Toliko oprava sem imela, saj veš, toaletta. In pa veš, to je za danes prav. Se lažje pleše. Tudi večerjo naredim bolj pičlo...“

„Ali —“ Ugovarjati je hotel, ampak Poldi mu ni pustila do besede.

„Sedaj-le sva tako lepo sama. Nič se ne sramuj! Pred mano? — Saj sem tvoja žena...“

„Kako? Kaj?“

„Saj pravim. Sedaj-le po kosilu — no, vidiš soba je v pritličju in nihče ne bo čul — te naučim — šestkoračni valček — o, šestkoračni...“

meta za njeno pridobitev ter da prisilita vlado, naj upošteva tisoče slovenskih prošenj. 19. t. m. se je vršil na Dunaju protestni shod slovenskega naprednega dijaštva z ozirom na slovensko srednješolsko in vseučiliško vprašanje. Shoda so se udeležili slovenski napredni drž. poslanci, Hrvatje in Čehi. Na predlog posl. Hraskega spravi „Jugoslovanska zveza“ vse slovenske zahteve glede vseučilišča in srednjih šol pred parlament.

Svoboda v Bosni in Hercegovini. Vesti, ki prihajajo iz Bosne in Hercegovine, pričajo, da vladajo tam uprav grozne razmere. Vsak teden so konfiscirani srbohrvatski listi, vsak hip so obravnave proti slovanskim žurnalistom, ki se obsojajo v težko ječo in s katerimi postopajo prav kakor z najhujšimi zločinci in roparji. Oblačijo jih v jetniško obleko, obsojajo jih na post in trdo ležišče ter jih vtikajo med tatove in morilce. Sploh ravna Avstrija z Bosno in Hercegovino, kakor najbrezsrčnejša mačeha. Postavila je pač nekaj Potemkinovih vasi, lepo in elegantno je Sarajevo, ponosno se dvigajo v zrak vladne palače; toda po deželi vlada najhujša beda, ki je seveda mati vsega zlega. V vsej Bosni in Hercegovini je samo 239 šol, pač pa je tam 586 žandarskih postaj z 2300 žandarji. Lani so znašale žandarske plače v Bosni in Hercegovini 3.756.200 K, učiteljske pa 741.270 K. V Bosni in Hercegovini so torej nositelji kulture — žandarji, ki postopajo nasilno in brezobzirno zlasti s Srbi in Hrvati. Razmere so že skoraj take, kot so bile na Hrvatskem za časa Khuen-Hedervaryja in so sedaj na Ogrskem v slovaških krajih. Posl. Biankini s tovariši je 12. t. m. v parlamentu glede teh razmer interpeliral vlado, a doslej brez uspeha. Dogodki v Pešti, Zagrebu in okupiranih deželah uprav silijo Jugoslovane v opozicijo.

Državni zbor zoper draginjo. Soc. demokratje so v drž. zboru vložili dva nujna predloga, ki zahtevata od vlade, naj porabi primerna sredstva, da se odpravi neznosna draginja, ki je že sedaj spravila delavsko ljudstvo v strašno bedo. Socijalni demokratje so izdelali svoje predloge in so povedali sredstva, s katerimi se že sedaj lahko doseže znižanje cen. I. nujni predlog zahteva: 1. Vlada naj pospešuje uvoz ohlajenega in zmrznjenega mesa iz prekomorskih krajev v Avstrijo. V ta namen naj takoj razpravlja z južno ameriškimi in avstralskimi državami. 2. Vlada naj takoj razpravlja z ogrsko vlado, da se začasno zniža colnina za žito, sočivje in pičo na podlagi čl. VIII. zakona o carinskih tarifih z dne 13. svečana 1906., na polovico zneska, ki je določen v trgovinskih ugovorih, odnosno v avtonomnem carinskem tarifu. Če ogrska vlada ne bi dovolila tega začasnega znižanja carine, naj vlada za toliko časa prepove izvoz piče, dokler je vsled pomanjkanja in draginje krme nemogoče ohraniti in pomnožiti domačo živino. 3. Vlada naj naloži političnim deželnim oblastim, naj povsod, kjer se podra-

žuje najpotrebnejša živila v mali prodaji vsled kartelnih ugovorov, porabijo svojo pravico po § 51 obrtnega reda ter naj določijo najvišje cene, katerih se ne sme prekoračiti, tudi tedaj če bi se zoper to izrekle občine, trgovske zbornice in zadruge, v katerih vladajo trgovci in producenti živil. Obrtnim oblastnim in državno-pravdniskim funkcionarjem naj se naloži, naj s strogo porabo svoje kazenske in obtoževalne pravice skrbе, da se pazi na maksimalne tarife. — Zadnji čas je že, da se ustavi nesramno oderuštvo moka-
karjev, mesarjev, pekov, mlekarjev in premogarjev! Po mestih je draginja danes neznosna, a ne zgodi se nič iz obzira na obrtnike volilce. Tudi klerikalni poslanec Demšar je govoril v parlamentu proti oderuškim mesarjem.

Štajersko.

Župani slovenskih občin, posnemajte! Deželni odbor v Gradcu je bil od nekdanj vaje s slovenskimi občinami nemško uradovati. Ker so slovenske občine v svoji veliki nezavednosti molčale ob tej nezakonitosti, se je deželni odbor svoje nemške razvade tako privadil, da se je ne more odvaditi, ter misli, da ni mogoče, da bi slovenske občine na Štajerskem hotele zdaj imeti one svoje pravice, katerih se prej nikoli niso zavedale. Znano je, da je bil deželni odbor na tožbo občine Kokarje lani pri državnem sodišču obsojen zaradi prestopka zoper ravnopravnost slovenskega jezika, ker ni občini Kokarje na njeno slovensko vlogo v slovenščini odgovoril. Vkljub svoji obsodbi odgovarja on občini Kokarje tudi znanprej na njene slovenske vloge v nemščini. Občina Kokarje zbira njegove nemške odgovore ter jih predlaga c. kr. ministrstvu za notranje zadeve, da pouči osrednjo vlado o krivičnem ravnanju deželnega odbora, in, če tako nanese, ne izvrši tega, kar deželni odbor z nemškimi dopisi zahteva. Pred kratkim je občina Kokarje prosila za slovenske tiskovine „Godbeno dovoljenje“. Deželni odbor ji je doposlal samonemške tiskovine. Občina mu jih je vrnila z naznanilom, da se ne morejo rabiti, ker ne ustrezajo določbam člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. XII. 1867 l. drž. zak. broj 142, ki je bil izdan za določitev pravic državljanov, a ne za c. kr. oziroma deželne urade. Občina ne odstopi od svoje jezikovne pravice, temveč odločno zahteva, da se ji naj dološljeje tiskovine „godbeno dovoljenje“ v slovenskem jeziku, kajti le takšne razumejo župan, odborniki in občani. Dokler se ne dološljeje takšna zakonu ustrezajoča godbena dovoljenja, bode občina Kokarje izdajala na navadnem papirju v slovenskem jeziku spisana godbena dovoljenja, ki niso v evidenci deželnega odbora. Ker deželni odbor izključuje slovensko občino od njenih jezikovnih pravic, iz-

ključni slovenska občina deželni odbor od kontrole nad izdajanjem njenih godbenih dovoljenj. Naj blagovolijo vse slovenske občine tako ravnati, uspeh ne more izostati! Naša moč se naj kaže in javlja iz občin, ta sega v sredino deželne in državne uprave ter je najmočnejši poziv, naj začno v Gradcu in na Dunaju izvrševati zakonito ravnopravnost slovenskega jezika.

Namestnik dr. Iv. Dečka. Kakor znano, imamo Slovenci v štajerskem deželnem zboru poleg 52 nemških doslej 10 slovenskih poslancev. Mandat g. dr. Iv. Dečka je ugasnil in se na njegovo mesto voli za čas do prihodnjega poletja drug poslanec. Volitve se razpišejo na dan 23. januarja prih. l. Prihodnjo jesen pa bodo splošne volitve, ker takrat poteče vsem poslaneem 6 letna doba. Sedaj gre za to, kdo pride na dr. Dečkovo mesto. V tej zadevi je odločitev v rokah mlade narodne stranke, ozir. v rokah volilcev prizadetih krajev. Glavno načelo narodne stranke je, da se pusti ljudstvu prosta volja, ne pa vodstvu stranke. Narodna stranka skliče prihodnji mesec zaupen shod za okraje Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško, Šmarje in Konjice. Ti zaupniki bodo potem složno odločili, komu je poveriti mandat. Nekateri somišljeniki narodne stranke odločno odsvetujejo, da bi se narodna stranka zavzemala za dopolnilno volitev. Pričakovati je, da po splošni volilni preosnovi razpade ta volilni okraj in se bodo okraji drugače sestavili. Na drugi strani se povdarja, da pripadajo poslanci dosedanjega deželnega zbora le klerikalni in prvaški struji in bi ne kazalo, da bi narodna stranka hotela pridobiti ravno edini deseti mandat. Narodna stranka je mnenja, da so sedanji poslanci prevzeli za pet let odgovornost za svoje delovanje, naj jo nosijo torej tudi še zadnje mesece. Narod naj vidi, kaj so dosegli dosednji zastopniki v deželnem zboru, narodna stranka pa krene pogumno v boj o priliki splošnih volitev v dež. zbor, do katerih je jedva še pol leta. Ta zadnja misel je pač prava. Mlada stranka naj se najprej v notranjem dobro organizira, da bo potem močna za zunanji boj.

Nova železnica od Pake do Gornjega grada. V petek dne 22. t. m. se je vršila komisija za zgradbo nove normalnotirne železnice od Pake do Gornjega grada. Nadejati se je, da so Slovenci zahtevali za novo železnico skozi zgornjo Savinsko dolino slovenska imena postaj ter slovenskih uradnikov in uslužbljencev ob tej progi!

Koroško.

Kako delajo Nemci. Pod tem naslovom piše „Nova doba“: Št. Jakob v Rožu na Koroškem se vedno smatra za slovensko narodno trdnjavo, katera je pridobila še več na svoji moči, odkar se tam gradi slovenska narodna

„Kaaaj?“ Kar zijal je in skoro sapo mu je zaprlo.

„Da bi plesal? Ne boš! Dovelj, da grem s tabo!“

„Saj sem te zato hotela imeti s sabo,“ začepetala je z nožico. „Da, samo zato! Druge plešejo s svojimi možmi, ti se pa še nisi enkrat zavrtel z mano, odkar se imava.“

Ljubko so se ji napele kipeče ustnice.

„Ah, Josip, kako rada bi se pokazala s tabo! Saj boš, kaj ne? Kaj ne bo lepo? Oh, tako lep šestkoračni — o, in tako lahak!“

Zato je sedel tako obupan po kosilu. Vedel je: če si Poldi vtepe v glavo, ga še nauči plesati...

Z obema rokama se je branil; z notranjostjo se je branil. Ali kaj boš: mehak je in solz ne more videti. In njene roke! Aj, kar zagrizle so se mu v rokave: „Josip, Josip! Stori mi to, stori to ljubav, to veselje! Oh, to bom srečna!“

Kaj je hotel! Postavila sta mizo v kraj, in stole vsakega v en kot. Pouk se je pričel.

„Pokaži mi najprvo!“

In graciozno se je zavrtela po sobi: „Vidiš to je tako lepo, tako lahko, tako — — —“ in vrtela se je dalje.

Ali kontrolor je gledal, gledal: nič ni videl.

„Saj ne vem, kako obračaš noge! Krilo privzdigni!“

In privzdignila je krilo in zopet je šlo.

„Še malo, še ne vidim. Pa počasi, počasi!“

Ker se je podal, je imel resno voljo, naučiti se šestkoračnega — o — —

In zardela je in dvignila krilo, da so se ji videle nogavice, — skoro do kolen. —

„Vidiš?“

„Vidim!“

„Znaš?“

„Ne vem!“

„Poskusi!“

In takrat je nastopil kontrolor trnjevo pot. Je že plesal, ali nikdar veliko. Ni imel veselja. In nekdanj — sram ga je še danes — je padel z damo sredi plesišča, in takrat se je zaklel, da več ne pleše. No, še je pozneje plesal, ali prav redko, v zaprti družbi. Na javnem plesišču od takrat še nikdar. In sedaj — aje! —

„Gre, že gre!“ je zagostolela.

„Po prstih, bolj po prstih! Tako!“

In sta se prijela in vrtela. Kar drhtela je sreče v njegovih rokah.

„Stopil sem ti na prste! Pardon!“

„Nič, nič! Naprej!“

Vse je teklo iz njega. Srajeo je moral preobleči. Pa zopet naprej, naprej! Oo! —

* * *

Navadno popisujejo, kako toaleto je imela ta in ona dama na tem in onem plesu. Tega jaz ne nameravam. Ampak nekaj drugega. Kontrolor Stagne je imel črn frak, belo kravato in bele rokavice. V roki je držal majhen svilen robec. Za svojo damo ga je imel.

Godba. —

In zavrteli so se pari.

Stagne je s svojo Poldi plesal, plesal... Vse se mu je že vrtelo v glavi, ali Poldi je vrtela venomer... Naenkrat so odskočili pari. Tam zadaj se je davkar hudomušno zasmeljal, godba je utihnila.

Kontrolor Stagne pa je pobiral sebe in svojo Poldi...

„Nikdar več!“ —

šola. Človek bi potemtakem mislil, da je Št. Jakob res tako narodno zaveden in trden, da se ni treba bati niti najmanj za njegovo slovenstvo. Ali temu ni tako. Kdor natančneje pozna razmere, ve, da je tudi v narodnem Št. Jakobu mnogo gnilega in da je treba brezprimerne dela ondodnih rodoljubov, v prvi vrsti vrlega g. župnika Ražuna da se slovenstvo v Št. Jakobu sploh vzdržuje. Okolica je skoraj do malega nemčurska, Podgorje, ki tvori velik del občine, je narodno skrajno zaspano, vasi ob Dravi v narodnem oziru niso dosti ali nič vredne, in v samem Št. Jakobu imajo nemčurji svoje toplo gnezdo. Slovensko ljudstvo pa se je živelo v nekako gotovost, češ, saj nam nič ne morejo in živi lepo tja v en dan, ne meneč se za nemško nevarnost. Ali Nemci ne spe, temveč z rednim delom, z izleti in pohodi učvrščujejo svoje pristaše in si pridobivajo novih. Tako sta priredila beljaško pevsko društvo in „Turnverein“ v nedeljo 17. t. m. svoj izlet v Št. Jakob, „da obiščeta tamkajšnje, za nemško grudo trdo se boreče sorojake.“ Tako je nemško delo. Kedaj se upa kako naše društvo, posebno sokolsko, skozi predor! Pač se vedno govori o ljubezni do zatiranih bratov na Koroškem, ali ostane pa večinoma pri besedah. Ako ne bodo kranjski Slovenci začeli pogostejše in v večjih množicah posečati koroških Slovencev, se bodo Nemci kmalu ugnezdili tudi tam, kjer jih dosedaj še ni bilo, in v nekaj letih sploh ne bodo imeli izvenkoroški Slovenci koga posečati na Koroškem. Treba je torej res sistematičnega postopanja v tem oziru, kakor sistematično delajo naši nasprotniki. — Mi k temu samo nekaj še pripominjamo: Da je šentjakobskim ozir. okoličanskim Nemcem že tako daleč zrastel vsenemški greben, na tem so le premnogo krivi vodilni krogi v Št. Jakobu sami. Naj navedem samo jeden konkreten slučaj: Šentjakobski župan je n. pr. na vseh koncih in krajih protežiral nemškega gostilničarja Götza v kljub svarilom od slovenske strani; saj nikdar ni mogel dosti pohvaliti „miroljubnosti“ tega Nemca. In vendar je zdaj ta Nemec eden najstrupenejših nacionalcev v Podrožici. Ob priliki blagoslavljanja temeljnega kamena narodne šole je bil samo ta Nemec glavni povzročitelj one časnikarske gonje proti slovenskim udeležencem. Lahko bi navedli še več slučajev. A naj bi zadostoval ta v spoznanje, da je sleherna obzirnost proti takim ljudem naravnost narodni greh. — Tudi preveč nestrpni naj bi šentjakobski merodajni krogi ne bili. Lansko leto so hoteli šentjakobski fantje n. pr. ustanoviti sokolsko društvo. In kdo je to koristno namero preprečil? Nihče drugi kot ravno narodni voditelji šentjakobski sami, med katerimi se je posebno odlikoval takratni kaplan. In zakaj to? Menda ne iz narodnih interesov?

Primorsko.

Narodna delavska organizacija in tržaški klerikalci. Kakor podpirajo kranjski slovenski klerikalci Nemce, tako podpirajo tržaški slovenski klerikalci Italijane proti Slovincem. Na shodu v Rojanu se je zaganjal Naglov duhovnik Hreščak v N. D. O. Dr. Gregorin mu je odgovoril: „Klerikalizem ni verska organizacija; nasprotno smelo trdim, da se ravno z njim podkopava vero. Vera spada v cerkev, spravljati jo na politično polje, pomenja blatiti vero. Ako nastopamo proti klerikalizmu, ne nastopamo proti veri, ampak proti oni stranki, ki jo izkorišča v politične svrhe. G. Hreščak je rekel, da izgubimo še onega poslanca, ki ga imamo v Trstu, jaz pa pravim, da, ako bo N. D. O. napredovala kakor je začela ter se okrepeča, kakor upamo, bomo imeli v bodoče ne le enega, ampak dva poslanca. Ako bomo torej nadaljevali na dosedanji poti, nas bo ta politika „Edinosti“ in N. D. O. privedla do najboljših uspehov. Če bomo pa razdeljeni v dva tabora, uspehi izostanejo; in na tem bodo oni krivi, ne pa mi. Hreščak nam je rekel, da nam je narod „malik.“ Jaz pa mu odgovarjam: ne malik, ampak svetinja, za katero se bomo borili do zadnjega diha.

S tem ne podrejamo vere narodnosti, ki bi morala istotako biti svetinja posebno onim, ki jim je poklic boriti se zanjo. Ali klerikalizem se ne bori za vero, nego njemu je stranka nad vse, on se bori v prvi vrsti za svojega malika t. j. za svojo stranko! Stranka pa je manj kakor narod ter so klerikalci tem manj opravičeni nam predbacivati, da nam je narod malik. Kakor voditelj lista „Edinosti“ izjavljam, da se jaz nikakor ne bojim za bodočnost našega naroda na tržaškem ozemlju. List „Edinost“ bo stal vedno na tem stališču: ne proti veri, ampak proti onim, ki izrabljajo vero v posvetne namene. Za vero naj skrbijo duhovniki ali ne na tak način, kakor je storil g. Hreščak na današnjem shodu; s takim nastopanjem bodo le našemu ljudstvu izruvali vero iz srca. Vprašam: zakaj pa se oni ne postavijo proti socijalistom, proti Italijanom? Zakaj ravno proti nam? Zato, ker upajo, da je pri nas še kaj doseči. Ali mi, ki vidimo razvoj slovenskega naroda, ki že dolgo zasledujemo njegov napredek, jim lahko in smelo rečemo, da ne bodo tega dosegli, da vprežejo tržaško Slovenstvo v klerikalni jarem.“

Slovenske šole v Gorici. Klerikalci si znajo delati reklamo. Tako je zahvalo „Slovenskemu klubu“, v katerem sedita tudi Gregorčič in Fon, sklenilo društvo „Sloga“ za neki sklep, da se slavni Šušteršičevi poslanci zavzamejo za to, da dobimo tudi v Gorici potrebne slovenske šole. Storili so sklep, o katerem se ne ve, če bo kdaj kaj iz njega. Klerikalcem ni nič verjeti, da bi se res potegnili za slovenske srednje šole v Gorici. Kakor znano, se potegujejo za to, da ustanovi nadškof in knez svoj gimnazij v Gorici, ki bi bil duhovniški pa nemški. Za realko jim tako nič ni. Vsak pameten človek bi mislil, da treba v tako resnem šolskem vprašanju skupnega nastopa vseh goriških slov. poslancev, katerim naj bi pomagali še drugi. Napredni poslanec Štrekelj se je obrnil še poleti na Dunaju na posl. Gregorčiča, da bi se lotili skupno srednješolskega vprašanja. Pa kaj je storil posl. Gregorčič? Nekaj je zagodril in zajeceljal, potem pa šel. Pokazal je, da mu je tako pereče srednješolsko vprašanje deveta briga, kakor mu je deveta briga trgovska šola, tako urejena, da bi bil učni jezik tudi slovenski. Tako zagrizen strankar je bil, da je odklonil celo promemorio „Trgovskega-obrtnega društva“. In slovensko učiteljsiše? „Gorica“ je v svoji nerazsodnosti klepetala, da je že gotovo, da pride slovensko moško učiteljsiše iz Kopra v Gorico ter opozarjala tako Lahe, kaj se zgodi. Odpor prav radi tega ni izostal. Prav blebetavosti se imamo zahvaliti, da se Lahi tako energično postavljajo proti premestitvi slovenskega učiteljsiša iz Kopra v Gorico. Zdaj je premestitev učiteljsiša zopet v nevarnosti!

Goriški nadškof in knez dr. Sedej je šel med intransigente. Vrnil je koledarček družbe sv. Cirila in Metoda — on, ki živi sam v obmejni pokrajini, kjer grabežljivi Lah izteza po slovenski deci svoje kremplje, proti katerim pa je ustanovljena družba sv. Cirila in Metoda. Tudi duhovniki vračajo koledarček, dasi ima knjižica povsem konservativno vsebino in životopis s sliko bivšega prvomestnika duhovnika. Tak fanatizem, tako nizko strankarstvo je vse obsodbe vredno. Takega nadškofa imamo. In ta slovenski nadškof je zapovednik duhovščini, ki se mu mora slepo pokoriti. In vendar so v deželi še toli naivni ljudje, ki mislijo, da krene del duhovščine na neklerikalna pota!

Kranjsko.

Ničla! Klerikalni slovenski listi že par let dokazujejo, da je narodno-napredna stranka na Kranjskem brez moči in vpliva, da spada med staro šaro in njeni voditelji v trajni pokoj. Ti voditelji so — piše n. pr. „Slovenec“ — brez duha, brez programa, brez važnosti, skratka ničle v vsakem oziru. — Klerikalna stranka in njeni voditelji hodijo že leta in leta na dnevni red preko narodnonapredne stranke, saj je baje ves narodnonapredni element s poslanci vred brezpomemben in vsega preziranja vreden. A čudno! Čitaj „Slovenca“, čitaj „Mir“, čitaj „Gorico“, čitaj katerikoli slovenski klerikalni list:

vsi bruhajo dan na dan ogenj in žveplo na narodnonapredno stranko in njene voditelje! Kako je to možno? Kar je brez pomena in vpliva, se vendar prezira, ne pa pobija s toliko vnemo in sovražnostjo! Naprednjaki na Kranjskem imajo le enega državnega poslanca, župana Hribarja. Dr. Šušteršič je po Hribarjevi izvolitvi naznanil, da pošlje Hribarja že čez 14 dni zopet domov; a glej, posl. Hribar sedi trdno in neomajno že dolgo na svojem poslanskem stolu v parlamentu. Dr. Šušteršič je trdil, da bo ostal posl. Hribar v državnem zboru povsem osamljen; a glej, posl. Hribar je član močne „Zveze jugoslovanskih poslancev“, dr. Šušteršič in „Slovenec“ ter vsi klerikalni listi so že opetovano trdili, da je posl. Hribar brez vpliva in brez vpliva v drž. zboru, da se zanj nihče ne meni, da ga vse prezira in da je ničla vseh ničel. Dr. Šušteršič je na svojem javnem shodu izrekel stavek: „Ena sama Gostinčarjeva beseda izda pri ministrstvu več, kakor sto Hribarjevih govorov,“ glasilo S. L. S. je ta stavek debelo ponatisnilo in vesoljno klerikalstvo je bilo veselo v veri, da je posl. dr. Šušteršič govoril istino. A glejmo in strmimo! Že mesec dni dokazuje „Slovenec“, da je od poslanca Hribarja odvisna usoda belokranjske železnice! Ako bo glasoval posl. Hribar proti nagodbi, ne dobimo železnice; ako pa bo glasoval posl. Hribar za nagodbo, je vse rešeno. Iz tega sledi, da velja en Hribarjev glas več ko vsi glasovi Šušteršičevega kluba, da nosi baš posl. Hribar v svojem žepu celo belokranjsko železnico. Od Hribarjevega glasovanja je odvisno vse; samo če posl. Hribar hoče, bo železnica, če pa Hribar noče, je ne bo, pa če tudi vsi drugi hočejo. Glejte, glejte! Torej ničla vseh ničel ima naenkrat tolik vpliv! Brezvplivni Hribar ima v parlamentu naenkrat toli silno važnost?! „Slovenec“ kričanje to dokazuje, in mi mu to — izjemoma — prav radi verjamemo. In ker mu verjamemo, prosimo posl. Gostinčarja, naj zine besedo, in odrešeni bomo strašne bojazni, da nam pozoblje „brezpomembna“ ničla celo belokranjsko železnico!

Jezuitje! Klerikalni listi z najhujšim izrazi kličejo k ustaji vse Slovence proti posl. Hribarju, ker doslej še ni povedal, ali bo glasoval za nagodbo ali proti nagodbi. Iz raznih hrvatskih listov in iz izjav drugih poslancev sklepa „Slovenec“, da bo glasoval posl. Hribar prav gotovo proti nagodbi in ne zanjo, kakor dr. Šušteršič s tovariši. Na vsak način izkuša „Slovenec“ posl. Hribarja terorizirati ter se trudi nahujskati proti njemu dr. Tavčarja, narodno stranko in vso javnost, češ: „Hribar je izdajalec koristi vseh Slovencev, ker bo glasoval proti nagodbi in jo bo celo obstruiral!“ — Resnica pa je, da posl. Hribar doslej še ni storil ničesar proti belokranjski železnici, nego se je prav on leta in leta zato železnico trudil in da je prav on odposlal baronu Becku soglasno zahvalo obč. sveta ljubljanskega, zahvalo za to železnico. Poslanec Hribar ni doslej nikjer in nikdar ničesar rekel ali zapisal proti nagodbi ter ni javnosti še z ničemer izdal, kako bo glasoval. To je njegova pravica. Do glasovanja je namreč še daleč, in kdo ve, ali se ne bo glasovalo o nagodbi šele 1. 1908! „Slovenec“ pa že zdaj hujska, kakor bi se bilo že odglasovalo in kakor bi bil posl. Hribar že glasoval proti nagodbi. To je nečuvstvo! Ali je to pošteno? Ali ni to grmenje brez toče? Toda namen je jasan. „Slovenec“ hoče nahujskati brez vzroka Dolenjsko proti narodnonapredni stranki in pridobiti Dolenjce za klerikalno stranko. Ni namreč daleč do deželnozborskih volitev, in klerikalci hočejo na vsak način izpodrinuti naprednega deželnega poslanca. Zato psujejo in bijejo Hribarja, da bi onemogočili dr. Tavčarja. To je prvi jezuitski namen klerikalcev. V drugi vrsti pa hočejo pred časno prisiliti posl. Hribarja, da se izjavi, da bo glasoval za nagodbo. Ako bo namreč glasoval posl. Hribar v nasprotju s Hrvati, se „Zveza Jugoslovancev“ v parlamentu razbije, in posl. Hribar bo osamljen. Tako upajo slovenski klerikalci. V vsakem slučaju bodo kričali „Slovenec“ in tovariši. Ako glasuje posl. Hribar proti nagodbi,

bo „izdajalec“ in „največji škodljivec“ Slovencev; ako pa bo glasoval za nagodbo, bo „Jugoslovanska zveza“ razbita, Hribar osamljen, brez vpliva, „ničla vseh ničel.“ Klerikalec delajo torej pravcato jezuitsko politiko! Toda vendar se motijo, in to jim dokaže posl. Hribar v zadovoljstvo vseh poštenih Slovencev.

Slovenci, rešite složno Jesenice! Minuli torek bi se imela vršiti županska volitev, toda do volitve sploh ni prišlo. Pri zadnji volitvi je podala tovarniška stranka po Pongratzu izjavo, da se nobene volitve ne udeleži več in je zahtevala razpust odbora. Mislilo se je, da bo tovarna konsekvantna in da bo vztrajala na tem stališču, pa motil bi se, kdor bi to mislil. Tovarniška stranka je sedaj po svojem zastopniku izrekla, da ne nasprotuje, če se izvoli županom prejšnji stari župan Jože Klinar, samo za občinskega tajnika naj se nastavi neki Demšar iz Maribora, strasten nemčur in znan po svojem rogoviljenju v Novem mestu, odkoder jo je moral odkuriti. To je bilo preveč celo klerikalcem, ki so povdarjali, da jim je sedanji obč. tajnik Humer ljubši in da ne more tega sprejeti. Pohvaliti moramo tu javno g. Čebulja, ki se je eden prvih oglašil proti tej nakani. Vprašanje nastane tedaj, kaj se bo sedaj zgodilo. Po našem mnenju bi bilo najumestnejše pametno zblížanje obeh slovenskih strank pri volitvi župana in tudi pri morebitnih novih volitvah, da se skupno zmaga predrznega vsiljivca — Nemca. Dolžnost bi bila slovenskih poslancev obeh strank, da posredujejo in da se složno upro Nemcem. Jesenice morajo ostati slovenske! Proč s strankarstvom! Ne vrzite slovenske trobojnice v nemško blato! Ne izdajte slovenske zemlje, ki mora biti nam vsem enako draga!

Ljubljanske narodne dame so imele pod predsedstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve v „Nar. domu“ sejo, na kateri so se posvetovale, kako bi se dalo pomagati slovenskemu gledališču, da bi se rešilo finančne stiske, v kateri se nahaja vsled tega, ker ne dobiva deželne podpore. Gospa dr. Tavčarjeva je pri seji prečitala intendantno pismo, ki ji je došlo med posvetovanjem in v katerem se naglašalo, da bi pomožna akcija za slovensko gledališče ne bila potrebna, ako bi tisti Slovenci in Slovenke, ki sedaj polnijo nemško gledališče, zahajali k slovenskim predstavam. Sprožili so se pri posvetovanju razni načrti za pomožno akcijo, toda kaj definitivnega, kakor čujemo, se še ni sklenilo. Iz tega sledi, da je imel „Naš list“ prav, ko je trdil, da stoji slovensko gledališče na robu propada, ker dežela že več let ne izplačuje svoje subvencije ter se le množe dolgovi. Gledališče samo se ne more vzdrževati, ker je nerodno zidano in ker je med tednom poset premajhen. Mesto Ljubljana pa je tudi že šlo do skrajnosti s svojo subvencijo. Shod ljublj. narodnih dam dokazuje, da smo prišli v stisko še preje, kakor je sodil najhujši pesimist. Rešitev narodnih dam more biti pač le hipna ter nam pač ne zajamči brezskrbnega razvijanja slovenskega gledališča. Za „umetniške ere“ — žal — naša publika še ni zrela in tudi naš ensemble daleko ne more zadoščati. To je žalostno, a resnica, ki je niso hoteli priznati, a danes stoji pred njimi v vsej svoji grozljivosti.

Uboga naša umetnost! Vsi slovenski listi so bobnali, da se priredi izlet v Trst na I. slovensko umetniško razstavo, vsi so prosili in vabili, a končni efekt je znašal: 11 ljublj. članov in 2 Goričana (soproj in soproga.) Tako je zanimanje za našo upodabljačo umetnost v Slovincih!

„Soča“ — „Slovenec“ v album: „Slovenec“ slepari naprej, da, ker se je jugoslovanski klub postavil proti nagodbi, je v nevarnosti belokranjska železnica. Če bi nagodba ne bila sprejeta, bi se podrli belokranjska železnica; vsega kriv bi bil jugoslovanski klub. — Sama laž je tega „Slovenca!“ Dejstvo je in ostane, da je belokranjska železnica sklenjena stvar, ki ne stoji v nobeni zvezi z nagodbo. Laž je vsako sklicevanje na ministrskega predsednika, ki baje hoče opustiti načrt železnice vsled sklepa Jug. kluba. Predmeta za železnico se že vrše in železnica se zgradi, — vlada pa že tudi poskrbi,

da se sprejme nagodba. Vse pisarjenje „Slovenčev“ je le grd maneuver, ki se mu pa ne obnese.

Urednik „Učiteljskega Tovariša“, tega izbornega glasila slovenskega naprednega učiteljstva, pesnik in pisatelj g. Eng. Gangl v Idriji je poslal slovenskemu gledališču v vpriporitev svojo novo dramo „Trpinini.“

Izvirna slovenska veseloigra. Pisatelj šol. svetnik dr. Fran Detela je spisal veseloigro „Dobrodušni ljudje“ in jo izročil intendanci slovenskega gledališča v Trstu. Dejanje se godi 1813. v Novem mestu in je povzeto po resničnem zgodovinskem dogodku. Igra se vprizori v tekoči sezoni. — Neznani pisatelj je poslal pseudonimno intendanci baje dobro dramo v štirih dejanjih „Opatinja Suzana.“ Dejanje se vrši v Mekinjah pri Kamniku v samostanu ondodnih klarisinj v dobi reformacije na Kranjskem v 16. stoletju. Suget je zgodovinski in deloma tudi osebe: Suzana, oglejski patrijarh Francesco Barbara, arhidijakon Polidor pl. Montagnana i. d. Opatinjo Suzano so obdoličili, da podpira luteranstvo; zato jo sv. inkvizicija obsodi v izobčitev iz cerkve. Drama obravnava navedeni fakt in konča s slovesnim izobčenjem in prokletstvom Suzane. Kakor čujemo, je velika naslovna vloga opatinje Suzane pisana specijalno za gospo Borštnikovo. Intendantica pa je dramo „neprečitano“ vrnila, ker je pisatelj neznan. V Zagrebu in v Pragi uprizore vsako dramo, če je dobra. Pisatelj pa se more javiti, če hoče, po premijeri. V Zagrebu n. pr. še danes ne vedo, kdo je spisal krasno histor. dramo „Dolazak Hrvata,“ a jo vendar igrajo dalje.

Slovensko gledališče. V nedeljo pop. so igrali opremno igro „Na pustem otoku,“ žal, brez zadostne opreme in z operetno vložko. Zvečer so uprizorili že znano Medvedovo dramo „Za pravdo in srce“ kot „noviteto.“ V njej igra slučaj preveliko vlogo ter so dejanja preraztegnjena in imajo vobče premalo življenja. V drami pa je tudi več poetskih scen, ki so prav ugajale.

Predsednik zveze jugoslovanskih učiteljskih društev g. učitelj Luka Jelenc je bil s predsedniki zvez avstrij. učiteljskih društev v deputaciji pri ministru zaradi pravične preosnove plačilnih prejemkov avstr. učiteljstva.

Javno predavanje. V nedeljo zvečer ob 8. uri predava g. sodni tajnik Fr. Milčinski o zanemarjeni slovenski mladini in o rešilnih sredstvih.

Sankališče v Ljubljani priredi Slovincem novi slovenski športni klub. Sankališče bo izpeljano s planote v tivolskem gozdu navzdol mimo gospodarskih poslopij za gradom do velikega drevoreda, ki vodi v Šiško. To sankališče bo 2 km dolgo in povsem moderno urejeno, hkratu pa drugo največje sankališče v Avstriji.

Razstavo z geslom „Otrok“ priredi Spl. slov. žensko društvo v Ljubljani meseca maja 1908. Odbor društva se v to svrhu pomnoži s strokovnjaki iz učiteljskega, književnega in obrtnotrgovskega stanu.

Radovljica ima vodovod. Voda iz studenca Mravljince nad Begunjami je že pritekla v Radovljico ter se je toliko izčistila, da jo bo v par dneh možno piti. Po mestu so postavljeni vodnjaki, in hišni posestniki hite, da si dajo napraviti v svoji hiši vodovode, preden pride zima. Tudi v Begunjah in drugih vaseh ob progi, v Poljčah in v Hlebcah že teče voda, in tudi do Leseca je skoraj dodelana proga. Vsa vodovodna dela bodo končana še ta mesec. Da dobi Radovljica z okolico vodovod, je zasluga občinskega odbora radovljiškega, ki sta mu z uspehom pomagala sosednja odbora iz Begunj in Leseca. Stroški so bili preračunjeni na 169.000 K. Gotovo je ta vodovod za Gorenjsko velika pridobitev, ki bo še bolj povzdignila promet s tujei.

P. n. naročnikom! Upravništvo „Našega lista“ prosi vse tiste cenj. naročnike, ki še niso poravnali naročnine, naj jo blagovolijo čim preje poslati. Zadnji številki so bile priložene v ta namen poštna nakaznice.

Književnost.

Dragan Šanda: Poezije.

Ljubljana, 1907. Prodajata jih tudi knjigarna Lavoslav Schwentner in Drag. Hribar v Ljubljani.

„Non videri, sed esse“ je motto te pesniške zbirke, in zato je meni posel zelo olajšan, zakaj Šanda mi je dal sam merilo v roke, po katerem naj ga sodim. Ni mi drago zadreti osti svojega peresa v stavbo njegove poezije, in nerad bi razžalil vrlega moža — zakaj to je vsekakor Dragan Šanda. — Ali njegova knjiga je postala javna last, in sedaj je zastoj, želeži in prositi, da bi nas „Bog obvaroval kritike širokoustne“!

Priznavam najprej, da je Dragan Šandova zbirka zelo bogata pesniških form, da je v tem oziru jako pisana, malone vsestranska. Obsega vse pesniške vrste in mere in kitice, a zdi se mi, da bi malo manj bilo v tem slučaju več. Tu spoznate Šando kot lirika in epika in epigramatika, čitate njegove idile in elegije, ode in ditirambe, slišite ga peti heksametre, distihe, sonete, gazele, madrigale, ritornele, rondele in morebiti še kaj. Navidezno univerzalen pesnik, a v istini je poezija velika sirotica. Non videri — zares se je sam obglavil naš Dragan s svojim citatom, zakaj ni je v Slovincih knjige, ki bi na zunaj tako mnogo obetala, a v istini nudila primeroma tako malo.

Ali — knjiga ima vendar nekaj poetično lepih misli, knjiga ima nekaj jedra, ni prazna, in tuintam zazveni iz verza originalna sentenca, drzna pesniška figura, klasična primera. S prevelikim razumom so delane te pesmi. Ko je stalo srce pozabljeno v kotu, je v teh „Poezijah“ proze cela gora. bombasta, nejasnosti in drugih nelepkih stvari.

Brez vsega — ponavljam — „Poezije“ niso.

Dragan Šanda je klasično izobražen mož — iz knjige se vidi — ali za pesnika je to premalo. V njegovih „Poezijah“ opazamo vplive starih, latinskih pesnikov, zlasti Horaca posnema v diki, tudi na Goethejeve „Rimske elegije“ spominjajo Šandove elegije, seveda v primerni razdalji. Izmed slovenskih pesnikov spominja najprej na Stritarja, zlasti v heksametrih.

In celo s Prešernom se je poskusil naš Dragan! „Luna sije“ in Šandova „Zvečer“ (str. 4.) sta zloženi v isti obliki. Zopet ne morem prehvaliti Šandove prijaznosti, ki je tako na dlani pokazal, kdo je pesnik, in kdo ni! Prešerna in Ketteja si je izbral za tovariša, drugi slovenski pesniki so mu „profanum vulgus“, ki jih zmerja, da kujejo prozo v verze. In celo Jurčiču — ako sem prav razumel — očita neokretno pero. Dragane, Dragane, o, kakšno bruno imate v očesu! Svojo muzo kliče: „Helenska muza“, primerja se s Horacom, Propercem, Katulom in ponosno oznanja, da „le mojstru so pokorne harmonije.“

In zato se je muza s fino ironijo maščevala nad njim: Non videri, sed esse.

J. D.

Za Miklavža našim otrokom je izdal pravkar g. L. Schwentner krasno knjigo s 13 velikimi raznovrstnimi slikami z naslovom „Palčki-Poljanci.“ Slike in besedilo napravil E. Kreidolf, preložil Oton Zupančič. Cena izvirno vezani knjigi K 3'60, po pošti K 3'90 h, z rekomandacijo K 4'15 h. Istčasno s slovensko izdajo so izšle še izdaje v nemškem, francoskem, nizozemskem in češkem jeziku. Slovenska izdaja je izšla v isti razkošni izdaji za isto ceno. Tako krasne knjige za male in večje otroke doslej še nismo imeli. Slike in tekst tvorijo ljubko celoto naivne poezije. Prevod O. Zupančiča je dovršen. Slovenskim starišem to lično knjigo v formatu albuma najtopleje priporočamo za Miklavžev ali Božični dar marljivi deci!

„Der österreichisch-ungar. Ausgleich“ je naslov brošurice, katero je spisal goriški deželni poslanec dr. Henrik Tuma. Pisatelj dokazuje na podlagi izrekov ogrskih državnikov, da je nagodba edinole v korist Ogrski, ki stoji pred gospodarskim polomom, ako se nagodba ne sprejme. Avstrija nima od nagodbe nikakih koristi, pač pa ji je v veliko škodo. Knjižico priporočamo vsakomur, ki se zanima za to, sedaj tako aktualno politično vprašanje.

Raznoterosti.

Rudolf Inemann umrl. V ponedeljek je rešila smrt iz muk duševne bolezni moža, v čegar imenu je obsežen lep kos zgodovine slovenskega gledališča. Rudolf Inemann, bivši režiser slovenskega gledališča v Ljubljani, je bil igralec, umetnik z dušo in telesom. Slovensko gledališče v Ljubljani in vsa slovenska dramatika ga ohrani še dolgo v hvaležnem spominu. V zadnjih letih je bil angažiran v praškem „Národnem divadlu“, dokler ga ni zalotila neizprosna duševna bolezen. Umrl je v blaznici. Zapustil je vdovo in tri nepreskrbljene otroke. V Pragi je zbudila Inemannova smrt splošno sožalje. Pokojnik je bil sila ljubezniv, vslužen in izboren zabavnik; vsakemu društvu je rad priskočil na pomoč. Iz Ljubljane je odšel jako nerad ter bi bil ostal, ako bi imel le malo večjo plačo in vsaj neznatno pokojnino zagotovljeno. Tako pa se je zaradi svoje rodbine vrnil v Prago s solzami. Vsakega Slovenca je sprejel v Pragi z odprtimi rokami ter mu je bil najboljši vodnik. Pokojnik je bil splošno uporaben igralec ter je igral vse stroke. Tudi v opereti je sodeloval z uspehom. Umrl je komaj 46 let star. Čast njegovemu spominu!

V najem se oddajo pripravniki prostori za trgovino v malem mestu, na lepem prostoru. Več pove upravništvo „Našega Lista“.

Ne kupujte božičnih daril

preden niste videli mojega kataloga. Dobite ga zastoj in poštne prosto od razpošiljalnice **Henr. Weiss, Dunaj XIV/3., Sechshauserstr. 5.**

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.
Edino pravi je le Thierry-jev balzam
z zeleno znamko z nuno.

12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo
za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.
Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pism zastoj in franko.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako sprehodno palico se lahko natakne

Praktično!

1 komad samo 2 K,
3 komadi 3 K
5 K 50 v.

Dalnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: **Henrik Weiss, Dunaj, XIV/3., Sechshauserstrasse 5/23.** Naročite takoj to Vas bo razveselilo!

Steckenpferd-Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečín ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalnic najuspešnejše izmed vseh medicinskih mil zoper pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse, 50.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporočila izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Registriran vzorec.

Bajna iluzija!

Oblastveno varovano.

Najlepši kras božičnega drevesca,
ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
popolnoma iz kovine s 5 pozlač. angeli, 30 cm visoko. Garantira se za funkcioniranje.

Pritrdi se lahko takoj na največje ali na najmanjše drevo s preprostim nasajenjem. Postavljeno na mizo se rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo peč funkcionira tudi brez prižganih sveč.

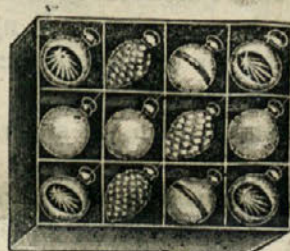
Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni betički pa udarjajo na troje zvoncev in blagovžno, srebrno-čisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavlja joč v božično blaženost. Kos stane s kartonom in navodilom vred K 1.50.

3 kosi K 4.25, 4 kosi K 5.50, 6 kosov 8 K, 9 kosov 12 K, 12 kosov 15 K, 24 kosov 29 K, 36 kosov K 43.50, 50 kosov K 58.—, 100 kosov K 112.—.

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno veleelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebrički za zvonce in 3 prekrasno žarečimi srebrnimi lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kartonom in navodilom vred 2 K.

3 kosi K 5.50, 4 kosi K 7.25, 6 kosov K 10.50, 9 kosov K 15.50, 12 kosov K 20.25, 24 kosov K 39.50, 36 kosov K 57.50, 50 kosov K 77.50, 100 kosov K 150.

Najnovejši stekl. nakit za božično drevesce.

12 kosov sort, skrbno zaviti v karton, po velik. in izvršitvi po K —40, —60, —70, —80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 6 kos. v kartonu, po velik. in izvršitvi po K —75, —90, 1.—, 1.20. Lametta, angelski lasci, srebrni ali zlati, kuvert K —10, žica za orehe 100 kosov K —20, verižice iz stekl. kroglic, 1 in pol do 2 metra dolge, po velik. kroglic K —90, —95, 1.20, 1.40. Svečice 24 kosov v kartonu K —50, večje, 15 kosov v kartonu K —58, držalci za sveče, tucat K —50.

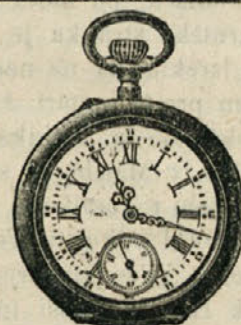
Božična nagrada. Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено naenkrat naroči za najmanj 40 K blaga, dobi zastoj za božično nagrado alarmno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa koledar za l. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Pošilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravnije se naroča na odrezku poštne nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakemu naročitelju, da naroči, čim le mogoče, blago že pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembru zaradi hudega nalaga ne more dostavljati tako hitro, kakor ob navadnem času. — Naslavljaite naročbe zatorej pravočasno na naslov:

Prva tvornica za ure v Mostu, Jan Konrad c. in kr. dv. dobav. v Mostu št. 1945 na Češkem.

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poštne prosto.

5 kron

pristna Roskopf patentna remontoirka na sidro švicarskega sist. z masivnim solidnim švic. kolesjem na sidro in zaščito za gonilno vzmet, pristno nikl. okroevje z varstv. plombo in šarnirskim pokrovom, ovalnim robom, 36 ur idoča (ne gre samo 12 ur), okrašeni in pozlač. kazalci, najnatančnejše reguliranje in 3letni garancijski list, kom. 5 K, 3 kom. 14 K. S sekundnim kazalcem 6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbira v mojem glavnem katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz enega kosa, svetlorjava, saflan, mnogo prostora za drobiž, 4 predeli, notranja zapora na vzmet, nikl. zunanja zapora, 9 cm dolg, 6 cm šir. K 1.50.

Št. 7202. Cena dobra denarnica iz enega kosa močnega, gladkega usnja zgnana, 1a zaklopici iz govedine, 4 predeli in vizitje, 3 zapore, 9 cm dol., 6 cm šir. K 1.35. Boljše denarnice po K 1.85, 2.10, 2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20, in više.

Prosim, zahtevajte katalog.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1906
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

C. in kr. dvorni založnik

Papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli Ljubljana**Dunajska cesta (lekarna pri angelju)**

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup,

najskrbneje prirejen iz aromatiških gorskih malin, je izredno čist izdelek, neprekosljive kakovosti, pomešan z vodo da prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1.50, 1/2 kg steklenica K — 90, poštni zavoj, netto 3 kg, franko za vojna in poština K 5.60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.

Železnato vino

vsebuje za slabokrvne in nerazvorne osebe, blede in slabotne otroke lahko prebavljiv želez. izdelek. 1/2 lit. stekl. 2 K.

Tinktura za želodec

je želodce krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 st. 20 v.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„BIBE“

brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku
se priporoča za vsakovrstna v njeno stroko spajajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

MARIBOR • Karčovin 138
IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za

izdelovanje slik in vseh fotografiranih potrebščin

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu
primerna cena!

Svoji k svojim!

Zahtevajte cenik!

PFAFF**šivalni stroji**

so najboljši

za družinsko uporabo.
Šivajo, krpajo in vežejo.
Neprekosljivi za obrtne namene,
šivajo naprej in nazaj.
1 Kroglasto ležišče!

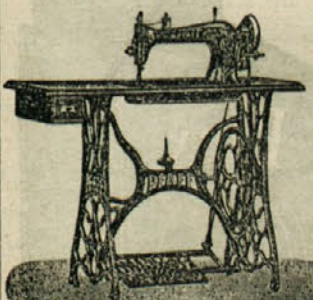
Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu.

56

Žene!

Ako trpite na zastajanju krvi ali na podobnih bolezni, pišite pod naslovom: P. Ziervas, Kalk 245 pri Köln ob Renu.

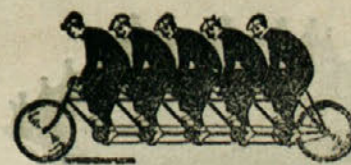
Nekaj izmed več sto zahvalnih pisem:

Gospa B. v W. piše: „Najtoplejša zahvala, Vaše sredstvo je učinkovalo že po 5 dneh.“

Gospa L. v M. piše: „Vaše izvrstno sredstvo bom vsakomur priporočala, ga meni ne sme nikdar zmanjkati.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izvrstno in točno postrežbo moji ženi se Vam iskreno zahvaljujem. Učinek se je pokazal že po 3 dnevni uporabi popolnoma in vse se je izvršilo brez bolečin.“

Proti vposlatvi 1 marke (K 1.20, tudi v znamkah) razpošiljam knjigo: „Motenje perijode“ (Die Störungen der Periode) od dr. med. Lewis. Prospekt zastoj, poštnino je plačati.

„Lira-kolesa“

Najboljši izdelek

Najnižje cene

3 letno jamstvo. Pošlje se takoj na poskušnjo. Colnine prosto od avstr. razpošiljalnice. Cenik zastoj. Zastopniki se iščejo.

Rihard Ladewig, Prenzlau

(prov. Brandenburg), poštni predal števil. 235.

Podružnica v Spljetu

Delniška glavica:

2,000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

SINGER

za vse mogoče namene

ne samo za industrijo, marveč tudi za vsako šivanje v družini, morejo se naročati samo pri nas.

Nase prodajalne se
vse poznajo po tem
znamenju.

Pazi naj se, da se
nakupuje samo v naših
prodajalnah.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Kranj, Glavni trg 192.

Singer Co. Delniška družba za šivalne stroje

V blagohodno uvaževanje! Vsi od drugih trgovin s šivalnimi stroji pod imenom „Singer“ po-nujani stroji narejeni so po nekem našem starejšem sistemu, ki za našimi novjšimi sistemi druž. strojev v konstrukciji, zmožnosti in trpežnosti daleč zastajajo.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Priporočila:

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovrtniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovrtniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi, Pozamenterija, porte in žnore, resice, krepice in žnore za tapetnike.

Krepi in flori za zalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke in žnore.

Serpe iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dama, dekleta in otroke.

Jopice, hlače, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Priporočila:

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtovi venc.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modrei in potrebščine za modree.

Glave rokavice in rokavice za uniformirance, platena, letna in zimska rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.

Krtače za obleko, glavo in zobe.

Razna narodna pletena in vezena ročna dela.

Priporočila:

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovrtniki, zaplestnice, naprsnike in žepne rute.

Pravo jagrovo normalno perilo, tricot srajca, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in pasovi za šport.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrbtniki, ovrtni robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd.

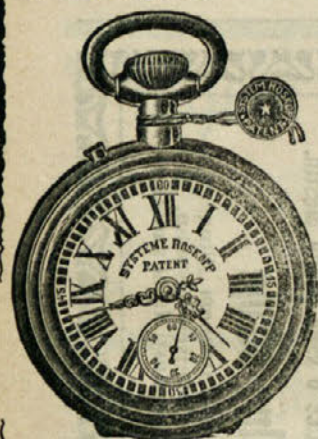
Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne.

Jaz razpošiljam po povzetju od K 12-50 jedno krasno dobro in moderno opravo, katera obstoji iz sledečih stvari: jedna fina bela ali barvasta srajca št. 2 — jedne dobre spodnje hlače, jedna lepa spalna srajca, 1 ovrtnik po želji, 1 krasno kravato, 1 par trepežnih nogavic, 1 močno brisalko, 1 izvrstne naramnice, 8 dobre žepne rute, vse v eni skatuli lepo aranžirano.

Razpošiljam z obratno pošto. Kar ne ugaja, vrnem denar nazaj.

Fran Čuden

v Ljubljani — v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporočila se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-delce, okove vse vrste za stavbe in po-hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na Nitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporočila

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporočila svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporočila:

Kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštino 10 v. več.

Kubična računica

(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V pla-

tno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Veronika Henda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih na-grobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Velika zaloga zlatih in srebrnih žep-nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in sre-brnine. ~ Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne hišnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporočila pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbera izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporočila: droge, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-fijske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za, tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte

povsod

„Naš List“

— Ustanovljeno leta 1832. —

Priznano najboljša **oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

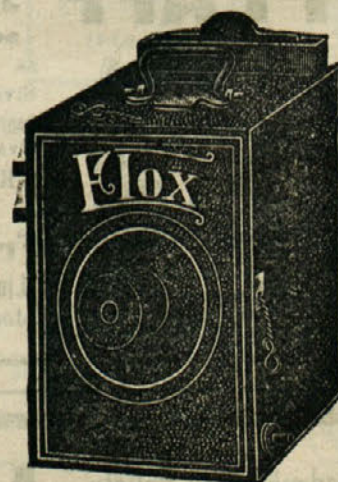
Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

„Flox“

je fotografski aparat, s katerim lahko fotografira vsakdo brez da bi se prej kaj učil. S tem aparatom se na-pravljajo podobe v velikosti 5x7 cm in stane eleganten s kompletno opremo in navo dilm samo K 6.— Razpo-šilja po povzetju H. Weiss, Dunaj, XIV/3. Sechshauserstrasse 5/110.